

Морій Ю. О.

*студентка 2-го курсу факультету адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ АДВОКАТА ЯК ЙОГО ПРОФЕСІЙНИЙ ОБОВ'ЯЗОК

в останні роки ведеться досить активне реформування адвокатури України, при чому ці тенденції в більшій мірі досить позитивні. При цьому бажано звернути увагу на такий важливий аспект для адвокатської діяльності як необхідність постійного підвищення кваліфікації адвокатів та порядок, умови виконання ними цього обов'язку.

Необхідність адвокатів постійно і безперервно вдосконалювати знання та підвищувати кваліфікацію є безперечною, оскільки теорія права, законодавство та практика його застосування постійно розвиваються, вдосконалюються. у зв'язку із суспільною значимістю роботи адвоката підтримання належного професійного рівня є обов'язковою умовою забезпечення реалізації закріпленого конституцією України права на правову допомогу, захист від обвинувачення. від адвоката вимагається фундаментальне знання чинного законодавства, практики його застосування, тактики ораторського мистецтва, а також підвищення рівня правової свідомості, поваги до прав та інтересів клієнта тощо. це питання є досить гостре на сьогоднішній день, оскільки аналіз вищою кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури свідчить про достатньо низький рівень кваліфікації окремих адвокатів, чималу кількість скарг на низьку якість роботи, порушення ними Правил адвокатської етики, Присяги адвоката України.

обов'язок сприяти проведенню заходів щодо підвищення професійного рівня адвокатами покладається на вищу кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури (вкдк) та кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури (кдк). Порядок підвищення кваліфікації адвоката України був прийнятий вкдк ще 3 вересня 2010р., надалі був змінений декількома доповненнями.

коротко про суть нововведення: кожен адвокат має отримати не менше 60 балів за період у 5 років, при цьому не менше 12 балів щороку; також там присутні деякі нюанси щодо пропорційності балів та місяців роботи, надлишку набраних балів тощо. Перелік

діяльності, за яку нараховуються бали також наведена у додатку №1 до Порядку.

Проте, як і в будь-якому нововведенні, особливо такому динамічному явищі як законодавство, спостерігаються певні недоліки. Зокрема, даний Порядок обмежує застосування більшості видів діяльності на практиці та загалом спрямований не на підвищення кваліфікації, тобто поглиблення знань та практичних навичок у певній галузі права, а на залучення адвокатів до наукової діяльності, що не відповідає цілям, задекларованим у самому Порядку. Написання підручників та монографій є прерогативою викладацького корпусу, різновидом наукової діяльності, також як і участь у робочих групах з розробки проектів нормативно-правових актів. сумнівно, що залучення адвокатів до законотворчої діяльності стане масовим явищем, доступним пересічному адвокату. методика і система оцінювання є досить недосконалими та спірними.

Безумовно методика підвищення професійного рівня адвокатами відповідає Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (п.4 ч.1 ст.21), але її треба ще значно вдосконалювати. Наприклад, не повинна надаватися перевага одній або лише декільком напрямкам діяльності. це повинно відображати реальність підвищення рівня знань конкретним адвокатом у певній галузі права, що відчуває і клієнт також.

крім того, є ще один момент, на який необхідно звернути увагу – ценавання за професійними програмами підвищення кваліфікації адвокатів у вищих навчальних закладах III та IV рівня акредитації. доцільніше буде викреслити цей пункт із можливих занять, що зараховуються як підвищення кваліфікації адвокатів, щоб адвокат не міг самовільно обрати це як можливість підвищення свого професійного рівня. Набагато ефективніше буде, якщо після доведення Порядку до необхідного рівня кдк адвокатури буде розглядати кожен конкретний випадок. і у випадках, коли кдк має сумніви щодо реальних результатів та обґрунтовані скарги на низький рівень професіоналізму адвоката, то пропонувати адвокату навчання у школах адвокатської майстерності та центрах підвищення кваліфікації при кдк адвокатури.

Наступний аспект, де саме і як вони мають проводитись. Поєднання теорії та практики у короткий строк досить кропітке завдання, тому ці програми повинні бути розроблені досить уважно, професійно і на високому рівні.

Після проходження адвокатами таких програм передбачається, що вони повинні скласти тести (іспити). і тут простежується прихований механізм хабарництва. Перевірка кваліфікації адвокатів доти викликатиме живий інтерес, доки система оцінки знань не стане прозорою. тобто результати тестування мають бути доступні та відкриті. а тести мають бути складені за конкретною програмою або правовою галуззю, щоб не допустити «космічних» питань, на які не зможе відповісти жоден професіонал.

Що стосується самих адвокатів, то до тих, хто не виконує обов'язки щодо постійного вдосконалення своїх знань і професійної майстерності, не виконує вимог Порядку, рішень кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури про підвищення кваліфікації адвокатів можуть бути застосовані заходи дисциплінарної відповідальності в порядку, передбаченому діючим законодавством про адвокатуру за порушення Правил адвокатської етики.

спеціаліст у будь-якій сфері не може бути професіоналом без постійного самовдосконалення, професійного зростання, підвищення рівня своїх умінь, навичок в контексті сучасності. саме тому кожен адвокат повинен докласти всіх зусиль, щоб підтвердити авторитет адвокатури як невід'ємного інституту громадянського суспільства.